

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.: 200704098
Saksbehandler: ACB
Vår ref.: 07/4498-
Dato: 17.12.2007

Høring - Forslag til endring i pasientrettighetsloven § 2-6 og forslag til forskrift om rett til dekning av utgifter ved pasienters reise for undersøkelse eller behandling

Sosial- og helsedirektoratet visert til høringsbrev datert 27.08.2007.

Det er etter direktoratets vurdering positivt at reglene om syketransport nå foreslås samlet og at Rikstrygdeverket rundskriv Hovednr. 71 erstattes av bestemmelser i en utvidet forskrift. Dette styrker pasientenes rettsstilling og gir forutsigbarhet for begge parter. Direktoratet støtter derfor i all hovedsak forslaget til ny syketransportforskrift, Det gjelder også forslaget om endring av pasientrettighetsloven § 2-6.

Det er imidlertid spørsmål som ikke er behandlet, verken i forskriften eller i høringsnotatet. Det gjelder bl.a. hvem som har forvaltningsansvar, hvem som er klageinstans, hvilket regelverk som gjelder ved klagebehandling. Fram til i dag har ordningen vært forvaltet av Rikstrygdeverket, nå NAV, samtidig som Statens Helsetilsyn som har vært klageinstans. Fra direktoratets side hadde det vært ønskelig med en avklaring av disse spørsmålene i høringen, og særlig at spørsmål om forvaltningsansvaret får en formell avklaring.

Videre hadde det vært ønskelig at forskriften også regulerte nærmere avgjørelser i skjønnsmessige, faglige spørsmål som er satt som vilkår i forskriften. Som eksempel kan nevnes § 10 som fastslår at det er et vilkår for dekning av tapt arbeidsinntekt for ledsager at ledsagelsen er påkrevd av medisinske grunner. Det hadde vært en fordel om forskriften gav anvisning på hvordan dette skal dokumenteres, og hvem som har kompetanse i slike spørsmål. Det er direktoratets vurdering at det vil være særlig viktig med avklaringer dersom forskriften fortsatt skal forvaltes av NAV på vegne av foretakene.

Helsetjenester/helsehjelp

Det er direktoratets vurdering at det er behov for en gjennomgang av begrepsbruken når det gjelder *helsetjenester*. Som hovedregel kan man si at pasientene mottar *helsehjelp, ikke helsetjenester*. Det er grunn til å tro at bruken av begrepet "helsetjenester" i §§ 1 og 2, muligens også i noen andre paragrafer, ikke er i tråd med helsepersonellovens begrepsbruk.

Sosial- og helsedirektoratet

Avd. sykehus tjenester

Anne Christine Breivik, tlf.: 24 16 31 65

Postadresse: Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo
Tlf.: 810 20 050 • Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@shdir.no • www.shdir.no

Unntak fra forskriftens virkeområde § 1g)

Direktoratet registrerer at departementet foreslår å trekke inn i forskriften rett til dekning av reiseutgifter som tidligere ble dekket av foretakenes driftsbudsjett. Det gjelder både for dagpasienter og reiseutgifter for donorer. Vi støtter dette forslaget, da vi tror det er uheldig med to rettsgrunnlag for dekning utgifter til reise og opphold, slik vi ser tendenser til i dag. Vi har imidlertid merknader til departementets forutsetning om at denne ordningen ikke vil innebærer økte kostnader for pasientene. Spørsmålet behandles under § 6.

Direktoratet stiller imidlertid spørsmål ved beslutningen om å holde ledsager som er vurdert som medisinsk nødvendig utenfor forskriftens virkeområde. Det innebærer at det fortsatt vil være behov for grensedragninger mellom hvilke ledsagere som dekkes av forskriften og hvilke som dekkes av driftsbudsjett, noe vi er kjent med skaper problemer allerede i dag. Det er direktoratets vurdering at det vil være en fordel om alle foretakenes plikter når det gjelder dekning av reiseutgifter m.m. er omfattet av forskriften. Dekning over driftsbudsjettet skaper også problemer når rett rhf skal faktureres.

Forholdet mellom bestemmelsen i § 9 og § 1 g) er uklar. Dersom § 1g) opprettholdes må det avklares om denne bare gjelder utgifter under oppholdet, mens reise- og oppholdsutgifter som påløper fram til innleggelse dekkes etter forskriften. Alternativt kan bestemmelsene forstås slik når det foreligger et medisinsk behov for at ledsager er tilstede under sykehusopphold, så skal alle utgifter for ledsager dekkes over foretakets driftsbudsjett.

§ 2 Pasientens rett til dekning av utgifter ved reise

I merknadene til § 2 annet ledd er det fastsatt at det også kan kreves egenandel når foretaket selv organiserer transporten. I henhold til brev av 12.2.2004 fra HOD til de regionale helseforetakene er det ikke anledning til å kreve egenandel for syketransport ved bruk av egne transportmidler. Det er uklart for direktoratet om dette forbudet fortsatt gjelder. Direktoratet kan opplyse at vi på spørsmål fra foretakene har gitt opplysninger i tråd med brev av 12.2.2004.

§ 6 Dekning av kost- og overnattingsutgifter

Det er direktoratets vurdering at bestemmelsen i tredje ledd, takst for dekning overnattingsutgifter, som er en videreføring fra den gamle forskriften, bør oppgraderes. Den lave taksten kan ses på som en forhøyet egenandel, en egenandel kun for pasienter som er avhengig av å overnatte ifm reise til behandlingssted. Ikke engang foretakenes egne pasienthotell kan tilby overnatting til denne prisen. Flere av foretakene som har egne pasienthotell tilbyr i dag gratis overnatting for en rekke pasientgrupper nettopp fordi oppholdet ikke gis noen form for refusjon. Disse utgiftene belastes i dag foretakets driftsbudsjett. Gjestepasientoppjøret knyttet til disse pasientene er behandlet i rundskriv om pasienthotell:

"Dersom pasienthotellet tilbyr overnatting til personer fra andre fylkeskommuner som er til dagbehandling eller poliklinisk behandling, vil det være rimelig å kreve refusjon for selve overnattingen, dvs. at døgnprisen på kr. 680 vil kunne gjøre seg gjeldende."

Når avgrensningen mot pasienthotell oppheves i forskriften, er det grunn til å tro at foretakenes praksis med å dekke pasientenes overnattingsutgifter vil opphøre. Dette vil sannsynligvis innebære økte kostnader for pasientene med mindre de faktureres med et beløp tilsvarende refusjonssatsen. Refusjonssatsen ligger imidlertid langt under kostnadene, og det er ikke særlig sannsynlig at foretakene vil opprettholde en praksis de ikke er forpliktet til.

Refusjon for opphold ifm med reise til behandling skal dekke nødvendige utgifter, jf. pasientrettighetsloven § 2-6. Det er direktoratets vurdering at det er uheldig at det er et så vidt stort sprik mellom de reelle kostnadene og refusjonssatsen.

§ 8 Rett til tapt arbeidsinntekt ved yrkesskade

Vi stiller spørsmål ved bestemmelsens plassering i denne forskriften. Det er sannsynligvis en videreføring fra forskriften som var hjemlet i folketrygdloven. Vi har vanskelig for å se at dette kan være et ansvar for de regionale helseforetakene. Vi kan heller ikke se at det er gitt merknader til bestemmelsen. Så vidt vi er kjent med er dekning utgifter ved yrkesskade regulert særskilt både i folketrygdloven og i egen forsikringsordning.

§ 10 Ledsagers rett til dekning av tapt arbeidsinntekt ved reise

Vi har noe vanskelig for å forstå bestemmelsen i b). Det gjelder både manglende samsvar mellom første punktum og tredje punktum om "nære pårørende". Videre er det noe vanskelig å forstå annet punktum, om når utgifter til leiet hjelp kan dekkes. Det er behov for en klargjøring av bestemmelsen.

§ 16 Utbetaling

Direktoratet har noe vanskelig for å se at det foreligger en god begrunnelse for å øke minstebeløpet fra kr. 50 til kr. 100. Det er vår vurdering at et minstebeløp kan vurderes som et tillegg til egenandelen, og kan utgjøre et stort beløp for enkelte pasientgrupper. Vi stiller således spørsmål ved om dette er en nødvendig endring.

Pasientrettighetsloven § 2-6

Det foreslås å endre denne bestemmelsen slik at det kan fastsettes frist for fremsetting av krav. Direktoratet har ingen merknader til forslaget, men ser at formuleringen i utkastet har behov for en mindre språklig justering.

"Departementet kan gi forskrifter om dekning av reise- og oppholdsutgifter for pasienter og utgifter til nødvendig ledsager, herunder dekning av utgifter ved fritt sykehusvalg, og regler om utbetaling av refusjon. Det kan fastsettes frister for fremsetting av krav. "

Vennlig hilsen

Hans Petter Aarseth e.f.
divisjonsdirektør

Cecilie Daae
avdelingsdirektør